

برنامه اجرایی سال ۱۳۸۳

دارند باید هدف واحدی را دنبال کنند و اقداماتشان متناسب و به موقع باشد و در جهت تأمین هماهنگی گام بردارند و کارشان موزون باشد و خلاصه اینکه برنامه ریزی ما را به مدیریتی سیستماتیک، هماهنگ، کارآ و با ثبات سوق خواهد داد.

براین اساس عدلیه استان تهران چند سالی است با تدوین برنامه امور اجرایی خودرا تمشیت می کند. هدف اصلی برنامه در سال ۸۳: بالا بردن شاخص کیفیت

نظر به اینکه اصلی ترین وظیفه قوه قضائیه امر قضاوت است لذا تمامی برنامه ریزی ها و امکانات بالقوه و بالفعل بخش های ستادی و اجرایی باید در خدمت این بخش بکار گرفته شوند بناء علیه جهت گیری اصلی برنامه ریزی استان در بخش های مختلف با توجه به این هدف مهم انجام گرفته است.

الف - ارتقاء سطح کمی و کیفی رسیدگی ها
۱- الف - تخصصی کردن مراحل رسیدگی (دادسرا - دادگاههای بدوی - کیفری استان - تجدیدنظر - انقلاب) در تهران و شهرستانهای بزرگ استان کرج، شهرری، ورامین.

با توجه به ارشاد رییس محترم قوه قضائیه که تأکید نموده اند در دادسرا و دادگاهها به تخصصی نمودن رسیدگی نیاز داریم و باید به شیوه های مدرن تر مجهز بشویم. تنها با تخصیص و تقسیم دادگاههای کیفری، مدنی خاص یا حتی جنائی و مبارزه با مفساد اقتصادی کفایت نمی کند.

امروزه رشته های تخصصی در هر فنی به قدر پیچیده و متنوع شده و نظرات کارشناسی در رشته و عرصه های گوناگون بحدی بزه متفاوت است که جدا در اکثر امور نیاز به بررسی دقیق دارد و به تخصصهای خاص آن رشته نیاز است. آنچنان نیست که عمومی بوده و یک نفر در تمامی این امور تخصص مکفی را داشته باشد.

لذا در راستای ماده ۴ آیین نامه اجرایی قانون اصلاح تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب که مقرر داشته شعب دادگاههای عمومی حقوقی و عمومی جزائی و دادسرا در هر حوزه قضائی به تناسب امکانات و ضرورت، جهت انجام تحقیقات و رسیدگی به جرائم و دعاوی خاص تخصیص می یابند از قبیل:

- الف - دادسراها و دادگاههای عمومی جزائی شامل:
- جرائم اطفال
- سرقت و آدم ربایی
- صدور چک پرداخت نشدنی
- جرائم صنفی (خوراکی، بهداشتی،

آنگاه که برنامه ریزی دارای هویت عقلی و منطقی گردد بصورت روشی در خواهد آمد که می توان در سایه وجود آن برای حل مسائل از قوه دراکه، بیش و بصیرت استفاده کرد.

برنامه ریزی خوب می باشد، زیرا سیستماتیک است نه یک امر تصادفی، کاراست نه بی ثمر یا بیهوده؟ کاری است موزون و هماهنگ، رویه است و بالاتر از همه یک کار منطقی است.

سیستماتیک بودن به این معناست که مدیریت از نظر کسب یا دسترسی داشتن به اطلاعات استفاده از روش هایی که منجر به گنجاندن عوامل معتدل و مریوط در فرآیند تصمیم گیریها می شود را مشخص می کند. کارآئی به این مفهوم که هدف را با حداقل هزینه می توان تأمین کرد اما از سوی این مطلب منظور نظر است که ما باید با استفاده بهینه و کامل از ظرفیت موجود به هدف مطلوب برسیم.

((هماهنگ بودن)) ما نمی توانیم نمونه ای را ارائه کنیم که مفهوم یا کاربرد این واژه مذمت شده باشد. بسیاری از مشکلات و مسائل بلحاظ نبودن هماهنگی است. ضمن اینکه هر بخش وظیفه خود را انجام می دهد در کنار هم باید متقابلاً یکدیگر را حمایت و تأیید کنند. نه اینکه نقیض یکدیگر باشد نباید هدفهای کارهایی که صورت خواهد گرفت ضد و نقیض باشند. همه کسانی که نقشی در اداره امور

مقدمه

همه شما برای سال آینده برنامه و اقدامهای جدید را پیش بینی کنید تلاشها و کوششهای شبانه روزی همراه با ابتکار و خلاقیت لازم است. تا بتوانیم مقداری از رنج مردم را در رابطه با دستگاه قضائی کم کنیم و به سوی اصلاحات لازم حرکت کنیم. (رئیس قوه قضائیه)

اگر چه مسؤولیت برنامه ریزی باید متوجه هر مدیری در هر سطحی باشد اما مسؤولیت نهایی آن متوجه مسؤول اجرایی و گروه مدیران سیاست گذار طراز اول است.

چه چیزی صحیح، مناسب، عادلانه است؟ این پرسش مهمی است که برای مدیران اجرایی که تصمیماتشان بر مجموعه تأثیر گذار است از اهمیت بیشتری برخوردار است.

بدون تردید مهمترین و حساسترین مسأله در حسن مدیریت وجود یک برنامه ریزی مدون و منطقی است.

صحیح، مناسب، منصفانه همه اینها، واژه های اخلاقی هستند که در واقع بیانگر نتیجه حاصله از برنامه ریزی های ماست. برای انجام اقدامات معقول و منطقی باید برنامه ریزی کرد در واقع نباید از برنامه ریزی بخاطر آنچه را که به انجام می رساند دفاع کرد بلکه باید دفاع از آن مبتنی بر چیزی باشد که برنامه ریزی از آن حکایت می کند

- روانی و سایر صنوف)
 ● جرائم مربوط به مفاسد اجتماعی
 ● جعل و کلاهبرداری
 ● جرائم کارکنان دولت
 ب- دادگاههای عمومی حقوقی شامل:
 ● دعاوی تجاری
 ● امور حسبی
 ● دعاوی ثبتی، مالکیتهای معنوی و صنعتی
 ● اعتراض به تصمیمات مراجع غیر دادگستری
 ● دعاوی خانواده
 ● دعاوی موجر و مستاجر
 ● دعاوی بین المللی
 لذا در جهت تخصصی کردن کلیه مراحل رسیدگی در حد مقدور اقدام خواهد شد.
 از آن جمله:
 - دادرسی ویژه رسیدگی به جرائم شهرداریها در راستای حرکت به سوی تخصصی نمودن امر رسیدگی در تهران.
 - تقویت کیفی امر رسیدگی به جرائم اقتصادی (استقرار بخش های مختلف رسیدگی به این جرائم بصورت متمرکز دادرسی دادگاه بدوی - تجدیدنظر و دیوان عالی کشور - اجرای احکام در ساختمان پالاس)
 ۲- الف - آموزش
 ارتقاء سطح علمی قضات در سیستم قضایی نظام مقدس جمهوری اسلامی و جبران فاصله آنان از مباحث نظری بعد از فراغت از تحصیل و تسلط بر پیشرفت روز افزون فنون و شیوه های دادرسی و تحول سریع در سیستم های قضایی و تغییرات کلی و اساسی در قوانین مورد عمل در دادگاهها و تحصیل تخصص های لازم توسط قضات به منظور سرعت بخشیدن در انجام امور محوله و هماهنگ شدن با سایر دوائر و ادارات دولتی و کسب اطلاع از اندیشه های نو قضایی و آراء سایر قضات و حقوقدانان و قوانین جدید مسلماً ضرورت دارد.
 لذا در این راستا آموزشهای تخصصی قضایی و اداری ادامه و گسترش خواهد یافت
 دوره های پیشنهادی سال ۸۳:

- ۱- تقریر نویسان: ۶ دوره جهت ۱۸۰ نفر
- ۲- مدیران دفاتر: ۶ دوره جهت ۱۸۰ نفر
- ۳- مأمورین ابلاغ و اجرا: ۲ دوره جهت ۴۰ نفر
- ۴- دوره کفبری قضات: ۵ دوره جهت ۷۵ نفر
- ۵- دوره حقوقی قضات: ۵ دوره جهت ۷۵ نفر
- ۶- دوره آموزش زبان فرانسه: ۳ ترم ۱۰۰ نفر
- ۷- دوره آموزش زبان انگلیسی: ۳ ترم ۱۰۰ نفر
- ۸- دوره آموزش ضابطین: ۱ دوره ۴۰ نفر
- ۹- دوره آموزش خوشنویسی: ۲۴ دوره ۵۵۰ نفر
- ۱۰- آزمون ارتقاء انتصاب گروه مدیران دفاتر: ۴ دور
- ۱۱- آزمون ارتقاء و انتصاب گروه تقریرنویسان: ۵ دوره
- ۱۲- آزمون ارتقاء و انتصاب گروه مأمورین ابلاغ و اجرا: ۲ دوره

- ۱۳- آزمون ارتقاء و انتصاب گروه کارشناسان حقوقی و کمک کارشناسان حقوقی ۲ دوره
- ۱۴- آموزش پرسنل اداره خدمات: ۱۰ دوره ۳۰۰ نفر
- ۱۵- آموزش رایانه icdl جهت ۵۵۰ نفر
- ۱۶- آموزش برنامه پیشینه ۱۵۰ نفر در صورت تثبیت این برنامه
- ۱۷- حمایت مالی از پذیرفته شدگان مرحله دکتری کارشناسی ارشد در حد مقدور
- ۱۸- افتتاح اولین مرحله تشکیل کلینیک حقوقی text tel آگاهی مردمی (شبکه پیام)
- ۱۹- توافق با مرکز خدمات حقوق بین المللی و دانشکده حقوق شهید بهشتی مبنی بر تشکیل سمینارهای خارجی در دادگستری استان تهران بوسیله استادان مبرز خارجی.
- ۲۰- ایجاد صفحه فرانسه (خلاصه) ماهنامه قضاوت.
- ۲۱- افتتاح رسمی سایت های قوانین قضاوت و قسمت فرانسه سایت دادگستری استان تهران.
- ۲۲- انجام آموزش و کارورزی برای کسانی که ابتدائاً جذب تشکیلات قضایی خواهند شد. (این مهم با پیشنهاد آموزش استان مقرر گردید من بعد برای کارمندان جدید استخدام کارورزی شبیه کارآموزی قضات در نظر گرفته شود).
- ۲۳- افتتاح کتابخانه، نوارخانه و محل عرضه محصولات و انتشارات قضایی استان.
- ۲۴- شروع سمینار مشترک در مناطق بیست گانه آموزش و پرورش و فرهنگسراهای شهرداری با حضور قضات.
- ۲۵- اشتراک همه شعب جهت روزنامه رسمی که بطور مستقیم دریافت دارند.
- ۲۶- برگزاری نمایشگاه حقوقی کتاب در واحدهای قضایی.
- ۲۷- آموزش پیشرفته اینترنت.
- ۲۸- با توجه به ماده ۳۸ قانون اصلاح پاره ای از قوانین دادگستری آماده سازی جهت اعزام چند نفر از همکاران جهت ادامه تحصیل رشته های تخصصی که در دانشکده های حقوقی ایران نیست. مقدمات اولین این امر با دانشگاه دال هوزی کانادا فراهم شده است.
- ۲۹- ادامه تلاش جهت آمادگی همکاران به منظور ادامه تحصیل در مقاطع عالی دانشگاهی در داخل کشور).
- ۳۰- آموزش زبان تخصصی (انگلیسی)
- ۳۱- برگزاری همایش قرآنی (چهارمین)
- ۳۲- ده نشست علمی و قضایی با حضور نمایندگان واحدهای قضایی استان، کانون وکلاء، دادرسی دیوان عالی کشور، دادرسی انتظامی،

با توجه به اقدامات مقدماتی چند ساله ای که در سالهای گذشته انجام شده امسال سال بهره برداری و به ثمر نشستن اقدامات معموله و شبکه ای شدن واحدهای قضایی استان خواهد بود

- تقویت مدیریت انفورماتیک از طریق جذب نیروهای متخصص و آموزش نیروها.
- ایجاد زیر ساخت نظیر اجرای شبکه های WAN, LAN
- تامین نرم افزارهای جامع عمومی و اختصاصی
- اجرای طرح انفورماتیک دکتر رضانی در ساختمان جدید مجتمع قضایی شمیران بطور آزمایشی

- ۴- الف - توسعه اداره ابلاغ در شهرستانها از آنجا که امر ابلاغ صحیح از امهات بخش رسیدگی است و شناخت این معضل و رفع آن در

تهران برکات و آثار مثبتی داشت لذا بهره گیری از تجربیات حاصل شده و گسترش آن در شهرستانها می تواند آثار مطلب مذکور را در سایر واحدها گسترش دهد که مقرر شد این مهم به دادگستریهای کرج - ری - ورامین در سال ۸۳ تسری یابد .

تهیه برنامه نرم افزار ، متناسب و تجهیزات سخت افزاری لازم تا بتوان با ایجاد ارتباط رایانه ای بین اداره ابلاغ و واحدهای قضایی از طریق مودم یا ماهواره از ارسال اوراق ابلاغیه خودداری و صرفاً اطلاعات مورد نیاز ابلاغیه توسط کاربران شعب وارد و سپس اداره ابلاغ اوراق قابل ابلاغ را بصورت اوراق چاپی منظم و متحدالشکل مثل قبوض آب و برق با استفاده از پرینتر چاپ و ابلاغ نمایند .

پیشنهاد اصلاح قانون مربوط به شیوه ابلاغ اوراق قضایی از طریق تلفن ، تلکس ، فاکس ، پست الکترونیک و اینترنت و اصلاح فرم و اندازه اوراق قضایی .

۵- الف - کاهش فرآیند اطاله رسیدگی

استفاده از قضات مجرب در نواحی دادرسی تهران :

۱- در این رابطه با مساعدت ریاست محترم قوه قضائیه مقرر گردید تعداد ۳۰ نفر از قضات با سابقه محاکم سراسر کشور (غیر از تهران) با اعطاء امتیاز خاص بعنوان بازپرس در دادرسی عمومی و انقلاب گرفته به کارشوند .

۲- نظارت مستقیم بر عملکرد واحد اظهار نظر از سوی سرپرست یا جانشین وی در نواحی :

جهت تحقق هدف مذکور و ارتقاء سطح کیفی تصمیمات قضایی دادرسی مقرر گردید ، اظهار

نظر مستقیماً تحت نظر معاون دادستان پذیرد .

۳- برگشت قضات استان تهران مأمور به خدمت در سایر واحدها (حتی المقدور) .

۴- شناسائی و تعیین تکلیف پرونده های حقوقی با وقفهای طولانی از طریق تقویت مجتمع های تخصصی حقوقی و جذب قضات با سابقه شهرستانها به منظور حضور در محاکم مدنی بطور ویژه و خاص و تقویت دادرسان محاکم عمومی بخش .

۵- ارزیابی کیفی قضات موجود محاکم بدوی تهران جهت گزینش قضات مجرب جهت امر حقوقی .

۶- الف - ادامه طرح کاهش موجودی در سال ۸۳

۱- استمرار طرح کارانه استانی

این که عنوان فوق چسرای یکی از عناوین برنامه اجرایی سال ۸۳ قرار داده شده وقتی پاسخ آن به صورت صحیح داده خواهد شد که نگاهی هر چند اجمالی و مختصر به وضع آمار وارده های دادگستری استان تهران در سنوات اخیر داشته باشیم :

باملاحظه آمار فوق هر ذهن منصفی تایید می کند چنانچه اگر طرح کاهش موجودی که از نیمه سال ۱۳۷۸ آغاز شده نبود دادگستری استان تهران فی الحال با چه میزان موجودی مواجه بود اگر چه این ادعا وجود ندارد که طرح مرقوم خالی از منقصت است اما عدم امکان فعال نمودن کل شعب مصوب دادگستری به لحاظ کمبود قاضی باعث گردید بار این کمبود را قضات و کارمندان بر دوش کشند . دادگستری تهران در سال ۸۲ علی رغم افزایش ۵۸ درصد وارده نسبت به سال ۷۸ . ۲۶ درصد کاهش موجودی داشته است

۲- هدایت پرونده های موضوع صلاحیت شوراها به این قسمت

۳- پایان عمر پرونده های معوق تا قبل از ۸۰ در امسال .

۴- تأکید بر استمرار توجه معمول به پرونده های اجرای احکام

۵- دادرسی تهران ضمن رسیدگی به پرونده های وارده حداقلاً تا پایان سال ۸۳ ، به میزان ۱/۳ از پرونده های اجرایی به جا مانده از سنوات گذشته کسر گردد .

۶- تهیه راهکارهای قانونی جهت تعیین و تکلیف پرونده هایی که دارای محکومیت غیابی بوده واقدامات اجرایی تا کنون منتج به نتیجه نگردیده است .

۷- مکانیزه کردن واحدهای اجرای احکام با استفاده از شبکه منسجم .

۸- راه اندازی رایانه ای در جهت تشکیل پرونده شخصیت برای محکومین با همکاری سازمان زندانها و معاون نظارت بر زندانها .

۷- الف - توسعه ، اصلاح و احیاء تشکیلات

۱- بازنگری و اصلاح چارت سازمانی واحدها

۲- تاسیس و احیاء بعضی واحدهای سازمانی که در چارت فعلی وجود دارد اما تشکیل نشده منجمله :

- معاونت برنامه ریزی و خدمات مدیریت
- معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم
- سایر موارد

۳- تاسیس واحدهای قضایی جدید شامل :

- دادگاههای عمومی بخش
- مجتمع های قضایی و نواحی دادرسی تهران
- افزایش شعب در واحدهای موجود
- ۴- ارتقاء سطح سازمانی بعضی از واحدها :
- ارتقاء دادگاه عمومی بخش نظراباد به دادگستری نظراباد

۵- تلاش در جهت فعال کردن شعب مصوب و سایر تشکیلات مصوب استان .

۶- توجه ویژه به دادگاه عمومی بخش قرچک .

۷- تقویت مجتمع حقوقی شهید مفتاح .

تبصره - تبدیل هر واحد قضایی که منطقه مربوط به آن از جهت تقسیمات کشوری ارتقا به شهرستان یابد به لحاظ قانونی دادگستری تشکیل خواهد شد .

۸- الف - نظارت و بازرسی

در راستای ماده ۱۸ آئین نامه نظارت و ارزیابی دادستان انتظامی قضات که مقرر داشته رؤسای کل دادگستریها به عنوان نمایندگان قوه قضائیه در استانها وظیفه مدیریتی و نظارتی و به منظور حسن تمشیت امور در حوزه قضایی خود باید هیأت نظارت و ارزیابی استانی تشکیل و هیأت مزبور را در فواصل زمانی معین به کلیه مناطق استان جهت نظارت و ارزیابی اعزام نمایند . در این سال هیأتی با اعضاء منصوب از سوی رئیس کل با هماهنگی معاونت بازرسی ، کلیه واحدهای قضایی را در حدود موضوعات زیر مورد ارزیابی قرار می دهند . کیفیت و کمیت کار قضایی - دانش قضایی ، قدرت استنباط و شم قضایی - حسن خلق با همکاران و ارباب رجوع - رعایت شئون قضایی - نظارت بر امور دفتری - حسن شهرت .

۹- الف - طرح ساماندهی ورود و خروج افراد در

مجتمع ها ، نواحی دادرسی ، دادگستریها ، دادگاه تجدید نظر و کیفری استان تهران

ماده ۱- هدف از اجرای طرح :

در راستای اصل یکصد و پنجاه و نهم قانون اساسی ، ارائه خدمات بیشتر و بهتر به مراجعین به دادگستری حفظ نظم و امنیت همکاران قضایی و اداری ، ایجاد فضای امن و آرام جهت رسیدگی کیفی تر به پروندهها و شناسائی و برخورد با اشخاصی به اصطلاح کار چاقاق کن و توصیه گرو مقابله با اتفاقات سوء امنیتی می باشد .

ماده ۲- افرادی که به دادگستری مراجعه می نمایند به شرح ذیل می باشند :

- ۱- ۲- کارکنان اداری و قضایی
- ۲- ۲- افرادی که به عنوان شاکی جهت ارجاع شکوائیه مراجعه می نمایند
- ۳- ۲- افرادی که به منظور تقدیم دادخواست ، درخواست ، تنظیم اظهارنامه و غیره مراجعه می نمایند
- ۴- ۲- وکلاء ، کارشناسان ، مشاورین حقوقی ادارات ، کارآموزان قضایی و شهود
- ۵- ۲- متهمین زندانی که در معیت مأمور مراقب از زندان مراجعه می نمایند
- ۶- ۲- افرادی که برای وقت معین احضار ، اخطار و جلب شده
- ۷- ۲- همکاران ، دوستان و بستگان قضات و کارکنان اداری واحد قضایی مربوطه
- ۸- ۲- سایر اشخاصی که در معیت دیگر افراد مراجعه می نمایند
- ۹- ۲- سایر افرادی که مراجعه می نمایند یا در معیت افراد هستند و برخی از افراد که به کارچاق کنی و اعمال نفوذ می پردازند .
- ماده ۳- ورود افراد موضوع بندهای ۱ تا ۶ ماده ۲ بدون از محدودیت به مرجع قضایی صورت می پذیرد .
- تبصره ۱- در مورد بند ۷ پس از هماهنگی با ملاقات

حفظه آمار هر ذهن
منصفی تایید می کند
چنانچه اگر طرح
کاهش موجودی که از
نیمه سال ۷۸ آغاز
شده بود دادگستری
استان تهران
فی الحال با چه میزان
وجودی مواجه بود اگر
چه این ادعا وجود ندارد
که طرح مرقوم خالی
از منقصت است

دعوی از جنبه حق الهی و حفظ حقوق عمومی و حدود اسلامی، اجرای حکم و همچنین رسیدگی به امور حسبه وفق ضوابط قانونی به عهده دادسرا به ریاست دادستان محول شده است. بصراحت مواد ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۸ و بند ۸ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی مصوب ۱۳۶۹، ضابطین دادگستری از جمله نیروی انتظامی مکلف به انجام وظیفه قانونی محوله تحت ریاست، نظارت و تعلیمات دادستان و سایر مراجع قضایی ذیصلاح می باشند و در صورت ارتکاب جرم و تخلف و ترمذ از دستورات مقامات مذکور به حکم قسمت دوم اصل ۱۷۲ قانون اساسی و تبصره ۲ ماده یک قانون دادرسی نیروهای مسلح مصوب ۱۳۶۴ مرجع رسیدگی به اتهامات و جرایم آنان به عنوان ضابط دادگستری، دادسرای عمومی و انقلاب و دادگاه عمومی محل وقوع بزه است. علاوه بر اینکه اقدامات ضابطین دادگستری در کشف جرایم و

اوقات رسیدگی، احضار، اخطار و رفع نقص و دیگر اموری که به شعبات مربوط می شود در آنجا اعلام و ابلاغ گردد تا از ورود مستقیم افراد به شعبات جلوگیری و از تبعات احتمالی مراجعه مستقیم کاسته شود.

ماده ۱۴- طرح به صورت آزمایشی در دو مجتمع دادگاهی، دو ناحیه دادسرا، دادگاه تجدید نظر استان تهران و دو دادگستری شهرستان بنا به توافق اعضاء محترم شورای برنامه ریزی حداقل در شش ماهه اول سال ۸۳ اجرا و پس از شناسایی محاسن و معایب اجرا در صورت موفقیت در همه نواحی، مجتمع ها و دادگستریهای استان تهران به مرحله اجرا درآید.

ماده ۱۵- اجرای طرح بعهدہ حفاظت و اطلاعات دادگستری کل استان تهران می باشد.

۱۰- الف- نظارت دقیق بر عملکرد ضابطین خاص و عام و تقویت

این جایگاه و بازدید از پاسگاهها و یگانهای انتظامی در راستای ارشاد رئیس محترم قوه قضائیه مبنی بر اینکه در دادسرا و دادگاهها باید یک نظارت اشراف و پیگیری مستمر و خیلی دقیق بر عملکرد ضابطین و همچنین زندانها و بازداشتگاههای موقت و عملکرد نیروی انتظامی و بعضی از نیروهای امنیتی، در جهت حفظ حقوق مردم صورت پذیرد.

مقدار زیادی از این شایعات که بر علیه نظام و دستگاه قضایی دشمن مطرح می شود. و متأسفانه در سایتهای اینترنت و بعضی وقتها در مطبوعات و تریبونها عنوان می گردد. در اثر بعضی از تخلفات و اشتباهات مبادی ورود به دستگاه قضایی و هنگام تشکیل پرونده شکل می گیرد. یا پس از مختومه شدن پرونده و محکوم شدن حین اجرای حکم در زندان شکل میگیرد.

باید همواره این نظارت از تمام بازداشتگاهها اعم از کلانتری، آگاهی از طرف دادسرا بعمل آید علت این خطا و خلاف که از یک ضابط صورت می گیرد بخش مهم آن به سبب نبودن نظارتهای قانونی است که آثار سوء آن در نظر سنجی ها به قوه قضائیه برمی گردد.

اصل ۱۵۶ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران رسالت خطیر پشتیبانی از حقوق فردی و اجتماعی و تحقق بخشیدن به عدالت را به قوه مستقل قضائیه محول کرده و در مقام تبیین مسؤلیتهای اصولی این قوه، رسیدگی به تظلمات و تعدیات، کشف جرائم و تعقیب و مجازات مجرمین توسط مراجع قضایی ذیصلاح و همچنین نظارت بر حسن اجرای قوانین در دستگاههای اداری از جمله تکالیف قوه قضائیه قلمداد کرده است. (اصول ۱۵۹ و ۱۷۴ قانون اساسی). مطابق بند الف ماده ۳ قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب مصوب ۲۸/۱۳۸۱/۷ کشف جرم، تعقیب متهم به جرم، اقامه

شونده و صدور برگه ملاقات اقدام شود ملاقات کننده پس از پایان ملاقات برگ ملاقات را به امضاء ملاقات شونده رسانده و به انتظامات تحویل دهد.

تبصره ۲- در مورد بند ۸- ۲ با رعایت احترام و سعه صدر از ورود افراد جلوگیری بعمل آید و چنانچه معلوم شود مراجعه کننده کارچاق کن می باشد شناسائی و به مرجع مربوط «حفاظت و اطلاعات جهت پیگیری بعدی معرفی شود.

ماده ۴- به منظور تکریم از باب رجوع و برخورد حسنه با آنها عناصر انتظامات می باید آموزش لازم توسط واحد آموزش داده شوند.

ماده ۵- مسؤلیت کنترل و نظارت بر کلیه تردها و ورود و خروج افراد و لوازم به عهده انتظامات می باشد.

ماده ۶- وسایل غیر مجاز که ورود آنها به واحد قضایی ممنوع می باشد عبارتند از هرگونه سلاح سرد و گرم.

ماده ۷- به منظور تمرکز اقدامات کنترلی در خصوص ورود افراد فضای مناسبی درکنار درب ورودی جهت ورود برادران و خواهان در جاهائیکه چنین فضایی موجود نباشد در نظر گرفته شده و آماده شود.

ماده ۸- کلیه تردها اختصاصاً از محل ورودی و خروجی تعیین شده صورت پذیرد.

ماده ۹- امکانات لازم جهت نگهداری مدارک و وسایل غیر مجاز تحویل شده توسط مراجعین از قبیل فایل، کمد فلزی قفل دار، رسید تحویل وسایل، کارت تحویل سلاح در نظر گرفته و در اختیار انتظامات گذاشته شود.

ماده ۱۰- به جهت رعایت شئون مراجعین و کارکنان و در عین حال انجام اقدامات کنترلی در واحدهای که طرح به مرحله اجرا در می آید دو دستگاه گیت بازرسی مخصوص چک و کنترل بدنی افراد و وسایل همراه آنها در نظر گرفته شود و در این خصوص حداقل به تعداد ۱۰ دستگاه تأمین اعتبار بعمل آید.

تبصره: متصدیان مربوطه آموزش لازم در خصوص نحوه دقیق استفاده از سیستم فوق را توسط کارشناس صلاحیت دار فراگیرند.

ماده ۱۱- با توجه به حجم تردهای مراجعین تعداد کافی نیروی انسانی کارآمد برای بهره گیری در کنترل تردها برآورد و توسط حفا دادگستری بکارگیری شوند اسامی نیروها قبل از بکارگیری جهت انجام بررسی و تأیید صلاحیت آنها به حفاظت و اطلاعات ارسال شود.

ماده ۱۲- به منظور جلوگیری از ازدحام ارباب رجوع در قسمتهای دیگر مجتمع واحد ارجاع شکایات از سایر قسمتها جدا و با تدبیر مسؤلین در محلی استقرار یابد که ارباب رجوع آن به دیگر واحدها مراجعه ننماید.

ماده ۱۳- در محل ورود افراد سیستم رایانه ایجاد و

در محل ورود افراد سیستم رایانه ایجاد اوقات رسیدگی احضار، اخطار و رفع نقص و دیگر اموری که به شعبات مربوط می شود در آنجا اعلام و ابلاغ گردد تا از ورود مستقیم افراد به شعبات جلوگیری و تبعات احتمالی مراجع مستقیم کاسته شو

صحيح قوانین و دستورات مقامات قضایی و رسیدگی به شکایت از نحوه عمل ضابطین دادگستری در ارتباط با وظایف قانونی محوله به آنان است.

لذا در این راستا مقرر است در سال ۸۳:

۱- استمرار بازرسی از کلانتریها و پاسگاههای تابعه با برنامه ریزی معاونت دادستان در نظارت بر ضابطین توسط سرپرستان و قضات نواحی دادسرا و شهرستانها استمرار یابد.

۲- استمرار جلسات مشترک مقامات قضایی دادسرا با مسؤلین ناحیه انتظامی تهران بزرگ و روسای کلانتریها و پاسگاههای تابعه.

۳- استمرار جلسات ستاد شناسائی و کنترل مجرمین حرفه ای رها شده وسط معاونت نظارت بر ضابطین با همکاری آگاهی تهران بزرگ در سطح تهران.

۴- به منظور ایجاد هماهنگی با ضابطین خاص مقرر گردید در سال ۸۳ ضمن دعوت از مسؤلین ضابطین خاص (بسیج و سپاه و...) نسبت به آموزش

و صدور کارت ضابطین از ناحیه معاونت نظارت بر ضابطین اقدامات لازم معمول گردد .
 ۵- از آنجائی که ضابطین تحت نظر دادستان فعالیت می نمایند به منظور انجام تعلیمات مورد نیاز مقرر گردید با هماهنگی ناحیه انتظامی تهران بزرگ کلاس های آموزشی در نواحی دادسرا برگزار گردد . .
 ۶- نظارت بهتر بر قرارهای منجر به بازداشت و بازداشت موقت .

۱۱- الف - اهمیت به اخلاقی قضایی و برخورداری مناسب با مردم و اهمیت به این مهمترین آسیب دستگاه قضایی

در جریان مراجعات و ملاقاتهای مردمی . ملاحظه مکاتبات آنان و استماع در دل و انتقادهای مردم به دستگاه قضایی که غالباً به مدیران بدنه دستگاه قضائی و یا به واحدهای مربوطه ارجاع می گردد . این است که عمدتاً نارضایتی مردم از محکومیت نبوده بلکه از اخلاق و رفتار مدیریت قضائی (اخلاق و رفتار . کیفیت برخورد با مراجعین . اعمال غرضها در برخوردها . ترجیح دادن یک طرف بر دیگری . اطاله دادرسی ، رفت و آمدهای مکرر و عاجز کننده ، تمدیدهای مکرر اوقات مراجعه و پاس دادن از این پاسگاه یا اداره به پاسگاه یا اداره دیگر) می باشد . اطاله و ارجاع های گوناگونی که موجب سردرگمی مردم می شود . قضات با رفتار مناسبان با مراجعین هرگونه شائبه طرفداری از یک طرف پرونده و یابی عدالتی را باید بزدانید . لازمه جلب اعتماد عمومی نسبت به عدالت در دستگاه قضائی همانا شناسائی و سپس رفع این آسیبها می باشد .
 در این راستا ارتقاء سمت و بهره گیری از اهرم تشویق در جهت معرفی کارمندان و قضات متخلق و نمونه می تواند در گسترش این ویژگی مؤثر باشد .

۱۲- الف - نظارت بر امر زندان و سبج کیفری
 با توجه به دیدگاه رئیس محترم قوه قضائیه در خصوص مسئله زندانها که تأکید بر ارتقاء مدیریت های مربوطه در این خصوص نموده اند مسأله زندانها را یکی از مسائل بسیار مهم همه جوامع مخصوصاً جامعه ما دانسته اند آنچه که مربوط به دستگاه قضایی در خصوص زندانها ست تجربه حاصل از سال ۸۰ در این خصوص و ضرورت سیاست واحد در امور زندانهای محاکم انقلاب و عمومی و ایضاً ، امر مهم و معقول سبج کیفری که امروز واقعاً یکی از مشکلات کل سیستم قضایی خصوصاً تهران است و دستیابی مناسب و به موقع از سوابق به صورت یک معضل در آمده از جمله برنامه های سال ۸۳ فعال کردن معاونت امور زندانها و سبج کیفری می باشد که فارغ از مسؤولیت های جنبی دیگر صرفاً اشتغال به این امر داشته باشد .
 حضور قضات ناظر با تدوین برنامه منظم درطول

انسجام بین تشکیلات قوه قضائیه در استانهای کشور و نحوه ارتباط سازمانها و ادارات آنها با یکدیگر شورایی به نام (شورای قضایی استان) در هر استان تشکیل می شود و رییس این شورا بالاترین مقام قضایی استان و نماینده رییس قوه قضائیه در استان محسوب می گردد .

- اعضای شورای قضایی استان
 ماده ۲- اعضای شورای قضایی استان عبارتند از :
 ۱- رییس کل دادگستری به عنوان رییس شورا
 ۲- دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان
 ۳- رییس سازمان قضایی نیروهای مسلح استان
 ۴- دادستان نظامی استان
 ۵- مدیرکل سازمان بازرسی استان
 ۶- مدیرکل سازمان زندانهای استان
 ۷- مدیر کل سازمان ثبت اسناد و املاک استان
 ۸- مدیر کل سازمان پزشکی قانونی استان
 ۹- مسؤول حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه استان

هفته در زندانهای سراسر استان .
 ● ایجاد شبکه ارتباطی رایانه بین زندانهای استان به منظور دسترسی به سوابق محکومین و متهمینی که وارد زندانها می شوند .
 ● تامین کادر قضایی و اداری مناسب و کافی در واحدهای نظارت زندانها .
 ● استمرار جلسات مشترک قضات ناظر و مسؤولین زندانها به منظور بررسی مسائل و معضلات زندان و زندانیان .
 ● استمرار جلسات مشترک قضات ناظر و اجرای احکام نواحی در جهت اجرای صحیح احکام صادره .
 ● تقویت نظارت بر اعمال عفو و چگونگی آزادی محکومینی که دوران محکومیت آنها خاتمه یافته است .
 ● با توجه به خروج زندانها از داخل شهر تهران ساماندهی امر اعزام و بدرقه متهمین و محکومین به مراجع مربوطه و زندان .
 ● راه اندازی واحد رایانه در جهت تشکیل پرونده شخصیت برای محکومین با همکاری سازمان زندانها و معاون نظارت بر زندانها .
 ۷- افزایش نظارت دادستان بر ایجاد امنیت اجتماعی بند ۱) استمرار : جلسات ستاد پیشگیری از جرائم خاص و پیگیری مصوبات ستاد و کنترل سایت ها و وب لاگهای مستهجن از طریق بررسی وضعیت Isp ها با همکاری سایر نهادهای مربوطه .
 بند ۲) افزایش نظارت دادستان بر اجرای صحیح قوانین در احکام صادره از سوی محاکم و حفظ حقوق عامه در اجرای ماده ۱۸ و ۲۶ قانون اصلاح قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب .
 بند ۳) توسعه ارتباطات مردمی با دادستان از طریق ساماندهی دفتر پیگیری ویژه ستاد دادسرا .
 بند ۴) ایجاد همیشه به منظور بررسی راهکارهای مناسب برای سهولت دسترسی مردم به خدمات قضایی دادسرا و کوتاه کردن مدت رسیدگی توسط شورای برنامه ریزی دادسرا .
 ۱۳- الف - تنظیم روابط سازمانهای مرتبط با خدمات قضایی
 رئیس محترم قوه رسیدن به یک نظام قضایی پیشرفته و قابل عرضه به جهان را متوقف بر یاری فقها ، اساتید ، حقوقدانان حوزه و دانشگاه دانستند و برای رسیدن به این مهم و توسعه قضایی همسو کردن تشکیلات مرتبط با دستگاه قضایی با اهداف توسعه را متذکر شدند .
 ایجاد هماهنگی و انسجام بین واحدهای مرتبط با امر مراجعات سیستم قضایی استان از طریق فعال کردن شورای قضایی استان و استفاده بهینه و مناسب از این ظرفیت بر اساس مفاد دستور العمل شورای قضایی استان .
 آیین نامه مزبور و شرح وظائف آن را مرور می کنیم :
 ماده ۱- به منظور ایجاد وحدت و هماهنگی و

تبصره : در صورت فقدان هر کدام از رؤسا یا مدیران کل نهادها یا قضایی فوق الذکر سرپرستان موقت عضو شورای قضایی استان خواهند بود .
 ماده ۳- وظایف و اختیارات شورای قضایی استان به شرح ذیل خواهد بود :
 ۱- بحث و بررسی و تصمیم گیری در خصوص برنامه ها و سیاستهای استانی قوه قضائیه و سازمانهای وابسته به آن و پیشنهاد آنها به ریاست قوه قضائیه جهت تصویب .
 ۲- طرح مشکلات استانی ادارات مربوطه و تلاش جمعی برای حل آنها .
 ۳- همکاری و حمایت همه سازمانهای وابسته عضو شورا از یکدیگر در کلیه مسائل استانی .
 ۴- مشورت و تصمیم گیری در بحرانها و مسائل مهم حادث شده در استان و انعکاس سریع آنها به مرکز .
 ۵- ایجاد تمرکز و بهره گیری جمعی از امکانات رفاهی آموزشی تبلیغی و یاری گرفتن نهادهای

صلاحیت آن واحد بدست می آورد که بسیار مهم و لازم است.

۳- استمرار شورای برنامه ریزی استان در سال ۸۳ از جمله اقدامات که در دادگستری استان تهران در سال ۸۰ تحقق یافت شورای برنامه ریزی بود که در سال ۸۳ ادامه خواهد یافت که به عنوان بازوی مشورتی مدیریت کلان استان هر هفته به صورت مستمر و در بعضی اوقات دارای جلسات فوق العاده بود این جلسات ادامه و معضلات و مسائل مبهم مستحده در جلسه مذکور بصورت مشاوره مطرح خواهد شد.

۱۵- الف - بازسازی و توسعه ابنیه و فضاهای اداری
۱- تکمیل و بهره برداری پروژه های در دست اجرا:
مجتمع قضائی شمیران
مجتمع قضائی رسالت
مجتمع قضائی صادقیه
مجتمع قضائی هاشمی
دادگستری اسلامشهر
دادگاه عمومی بخش شهر قدس

۲- شروع عملیات اجرایی پروژه های جدید الاحداث
● دادگاه عمومی بخش بوستان.
● دادگاه عمومی بخش گلستان.
● دادگاه عمومی بخش لواسانات.
● مجتمع قضائی جنایی تهران.

۳- بازسازی و تعمیرات اساسی ساختمانها:
● بازسازی و توسعه ساختمان خیابان انقلاب
● تکمیل تعمیرات فاز ۲ و انجام تعمیرات فاز ۳ مجتمع قضائی امام خمینی (ره)

۱۶- الف - اعمال سیاست تمرکززدایی در امور اداری مالی در حدود مقررات و تفویض بعضی اختیارات به واحدهای قضائی خصوصاً شهرستانها و بخش ها:

بسیاری از اموری که در حال حاضر در مرکز استان انجام می شود می توان با تفویض اختیارات و واگذاری اختیارات به واحدهای قضائی تابعه از تمرکز بیش از حد امور در مرکز استان کاست و موجبات مشارکت بیش از پیش مدیران واحدهای تابعه را در مدیریت واحد زیر مجموعه شان فراهم نمود.

۱۷- الف - کاهش و کنترل واردها
۱- تقویت و پشتیبانی شورای حل اختلاف و دوایر صلح و سازش
۱۷-۱- شوراهای حل اختلاف

این نظر را همه کسانی که از حیث علمی و تجربی با سیستم قضائی ارتباط دارند قبول دارند که هر گونه برنامه ریزی مستلزم کم کردن تصدی گری قضائی است از جمله راههایی که در روند این مهم بلاشک موثر می باشد فکر احیاء فرهنگ صلح و سازش و

شده ایم ستاد. نهاد. شورا بخش سیاستگذاری و بخش اجرایی خوب تشکیل می دهیم. بحمداله وارد شده و برنامه های خیلی دقیق و فنی و علمی طراحی می کنیم. ولی در مقام عمل به بخش محتوایی باید توجه بیشتری معمول نماییم. به آن شرایطی که بایستی در مجری و مدیر باشد کمتر توجه می کنیم و شکل رقابت تنها ضامن تحقق عدالت و احقاق حقوق و ایجاد آن جامعه مدنی ایده ال نیست بلکه آن یک بخش قضیه است بخش مهمتر بخش محتوایی و مجریانی است که می خواهند در این رقابت و شکل جا بگیرند.

باید از این قوانین شکلی و قالبها و محتواها استفاده کنند. آنها اگر آن محتوای مناسب با آن هدفهای جامعه اسلامی و ارزشهای آن عدالت اجتماعی و آن آزادی مورد نظر اسلام مردم سالاری اسلامی تعهد و پرهیزگاری و تقوا لازم را نداشته باشند نمی توانند انجام بدهند. بدین جهت است که می بینیم در متون اسلامی در رابطه با مدیریت اولین مسئله ای را که اسلام روی آن انگشت می گذارد مسئله عدالت و پرهیزگاری مجری است. اینها تاکیدات سکاندار عرصه ی قضاء کشور بود لذا:

۱- در این راستا شورای معاونین و مسؤلان واحدهای قضائی همراه با بازرنگری در کم و کیف آن در سال ۸۳ بصورت ماهانه ادامه خواهد یافت.
۲- تبدیل شورا بعنوان ابزار نظارت بر مدیریت واحدها

شورا باید یک حالت و مسؤلیت نظارتی داشته باشد و زیر نظر آن دبیرخانه تشکیل شود. برای جمع آوری اطلاعات و معلومات در رابطه با کارهای هر یک از واحدهای گوناگون که زیر مجموعه این شورا است و همچنین از رؤسای آنها که در این شورا شرکت می کنند. اطلاعات دقیق از طرز کار آنها از نقاط قوت و ضعف کیفیت برخورد آنها با مردم جمع آوری شود. ارزیابی و نظر سنجی و نظرخواهی شود. نظرات مردم نسبت به آن مدیر یا مدیریت با اداره جمع آوری نموده و این در هر اجلاسی که در این شورا شکل می گیرد، ساماندهی و برنامه ریزی می شود و این گزارشات داده شود تا مدیرانی که در این شورا شرکت می کنند بدانند در مدیریت آنان چه گذشته و میگردد. این نظارت برکات زیادی را برای مدیران و مدیریت کشور در برخواهد داشت. و نه تنها موجب رفع کاستیها و نواقص کار مدیریت می شود. در عین حال موجب رقابت سالم و استفاده از ابتکار عمل مدیران لایق و تشویق و تحسین آنان در مجموع مدیریتهای استان خواهد شد. و آن دبیرخانه که در موضوع اول گفته شد. نقش مهمی را در این راستا ایفاء خواهد کرد. و دبیرخانه بتدریج بانک اطلاعات و معلومات دقیقی از عرصه مدیریت و فعالیت مدیران هر شورایی را بدست می آورد و نظر مردم را نسبت به آنها و نسبت به کل مدیریت و کارآمدی نظام در آن منطقه

مختلف قوه قضائیه در استان از یکدیگر.
۶- شرکت کلیه اعضاء در شورا الزامی بوده و رسمیت جلسات آن با حضور اکثریت اعضاء می باشد.
۷- ملاک تصمیم گیری ها در جلسات شورا اکثریتی خواهد بود که رییس شورا در آن قرار گرفته باشد.
وظایف و اختیارات رییس شورا:

ماده ۴- وظایف و اختیارات رییس شورای قضائی استان به شرح ذیل خواهد بود.
۱- تشکیل و اداره جلسات ماهیانه شورا و دعوت اعضاء جهت تشکیل جلسات فوق الذکر
۲- تشکیل دبیرخانه شورای قضائی استان
۳- تبیین و تشریح سیاستها و برنامه های کلان قوه قضائیه در شورا و ابلاغ آنها به نهادها و سازمانهای وابسته در استان.

۴- بازدید از ادارات سازمانهای وابسته به قوه قضائیه در استان و بررسی مسائل و اشکالات احتمالی و منعکس نمودن آنها به رییس قوه قضائیه و رییس

سازمانهای مربوط در مرکز.
۵- رؤسای محترم سازمانهای وابسته در رابطه با عزل و نصب مدیران در استان با ریاست شورا هماهنگی لازم را می نمایند در صورت اختلاف نظر مراتب را رییس شورا به ریاست قوه قضائیه جهت اتخاذ تصمیم نهایی منعکس می نماید.

۶- مدیران سازمانهای وابسته در استان لازم است مرخصی ها و مأموریتهای روزانه و ترک استان را قبل از اجرا به رییس شورای قضائی استان، اطلاع دهند.

ماده ۵- این آیین نامه در ۵ ماده، ۱۳ بند و ۱ تبصره تصویب و لازم الاجرا می باشد.

۱۴- الف - تقویت مدیریت واحدها و کارآمد کردن این جایگاه

تقویت مدیریت و کار آمد کردن این جایگاه :
ما در آن بخش مصوبات شکلی خیلی استناد

داوری است که از جمله موضوعات مهم و مورد تأکید رئیس محترم قوه قضائیه است. با لحاظ اهداف ۶ گانه زیر در ادامه فعالیتهای انجام شده در سال ۸۲ دادگستری استان تهران به فضل پروردگار نظارت و پشتیبانی شوراها و داورى در استان تهران از مهمترین اقدامات سال ۸۳ خواهد بود.

۱) جلوگیری از بسط برخی دعاوی ساده به مراجع قضایی و مختومه نمودن آن از طریق مذاکره و به تفاهم رساندن اصحاب دعوی قبل از مطرح شدن در مراجع قضایی.

۲) جلوگیری از تجمع پرونده ها در دادگستری که ملازمت با ازدیاد کادر اداری و قضایی داشته و با توجه به امکانات فعلی، رشد جمعیت و بالتبع افزایش رشد دعاوی، عملاً غیر ممکن است.

۳) رسیدگی سریعتر به دعاوی اختلاف حاصله فیما بین افراد جامعه از طریق داورى به علت مختومه شدن بسیاری از آنها در

مراحل اولیه و عدم لزوم ادامه عملیات دادرسی. همچنین از آنجا که رسیدگی توسط شوراهای حل اختلاف بدون رعایت آیین دادرسی و تشریفات مربوطه می باشد لذا در صورت عدم حصول تفاهم، صدور حکم سریعتر صورت گرفته و دعوی خاتمه پیدامی کند.

۴) از آنجا که شورا، مرجع قضایی

نیست، اقامه دعوی و رسیدگی در آنها تابع هزینه های مربوطه از جهت هزینه اقامه دعوی و تجدید نظر خواهی از حکم و حتی مرحله اجرا در مراجع قضایی نبوده و رسیدگی و اجرای حکم به صورت مجانی می باشد لذا مشکلات مالی ا فشار ضعیف جامعه مانع از اقامه دعوی آنها نمی گردد.

۵) کاهش کار مراجع قضایی که موجب فراغت بال قضات در رسیدگی به دعاوی پراهمیت می گردد توضیح اینکه باتوجه به افزایش رو به رشد پرونده ها که شماره قابل توجهی از آن دعاوی ساده و کم اهمیت بوده و توجه فرایند به مسئله آمار و مثبت بودن آن (بالا بودن آمار پرونده های مختومه نسبت به وارده) که بالتبع موجب عدم امکان رسیدگی دقیق به پرونده ها خصوصاً دعاوی مهم میگردد، ارجاع دعاوی ساده به مراجع غیرقضایی می تواند موجب فراغ بال قاضی در رسیدگی به دعاوی ارجاعی که باتوجه به محدوده صلاحیت شوراها، از دعاوی مهم می باشد شده و از یک طرف فشار کار بر قاضی کاهش یافته و از جهت دیگر موجب صدور آراء محکم و متنقن و در نتیجه برقراری عدالت قضایی که از اهداف تشکیل دادگستری و قوه قضائیه است، می گردد.

۶) ایجاد فرهنگ صلح و سازش در جامعه، کاهش توقعات مردم از مراجع قضایی و رشد این

تفکر در اذهان که دادگستری تنها و بهترین مرجع فصل خصومت نبوده بلکه رفع اختلافات از طریق کدخدامنشی به صلاح طرفین دعوی و جامعه است.

۱۷-۱-۲- دایر صلح و سازش

موضوع سازش بین طرفین امری است که خوشبختانه هم در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی و کیفری به آن تأکید شده است موضوع سازش در امر کیفری و مدنی. ماده ۱۹۵ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مقرر داشته: در اموری که ممکن است با صلح طرفین قضیه خاتمه پیدا کند دادگاه کوشش لازم و جهت کافی در اصلاح ذات البین بعمل می آورد و چنانچه توقف به برقراری صلح

نشود، رسیدگی و رای مقتضی صادر خواهد نمود. در امور مدنی قانونگذار در فصل نهم از آئین دادرسی مدنی یک مبحث را به موضوع سازش اختصاص داده است به گونه ای که در ماده ۱۸۶ مقرر نمود هر کس می تواند در مورد هر ادعایی از دادگاه نخستین بطور

کتبی درخواست نماید که طرف او را برای سازش دعوت کند و در ماده ۱۸۸ بعد از حضور طرفین، دادگاه اظهارات آنان را استماع نموده، تکلیف به سازش و سعی در انجام آن می نماید. این نکته قابل ذکر است یکی از راههایی که می تواند در موفقیت این مهم نقش شایسته ایفاء نماید اظهار این شوراها به مواد قانونی است که امیدواریم لایحه قوه قضائیه در خصوص شورای حل اختلاف در سال آتی تشریفات تصویب و ابلاغ آن انجام گردد.

همانگونه که ملاحظه می شود قانونگذار یکی از اسباب زوال دادرسی راسازش طرفین دعوی با یکدیگر دانسته که حقوقدانان اعم از قاضی و وکیل، بهترین شکل فصل خصومت و احقاق حق است و در راستای اصلی ترین هدف قوه قضائیه میباشد در واقع فرق عمدۀ اساسی و جهت امتیاز آشکار با صدور حکم در این است که وقتی حکمی صادر می شود اولاً ممکن است موافق حق و عدالت نباشد و ثانیاً به هر صورت مورد قبول محکوم علیه قرار نگیرد بنابراین فقط با اعمال اقتدار دادگاه و با توسل به قدرت قانون این حکم به مرحله اجرا در می آید در صورتی که در ماجرای سازش، طرفین با طیب خاطر، مطلبی را که با هم سازش کرده اند عمل و اجرا می کنند و خلاصه اینکه حل اختلاف بین اصحاب دعوی بر اثر دادرسی و صدور حکم ممکن است به دعوی خاتمه دهد ولی به اختلاف و خصومت پایان نخواهد داد درحالی که

مسأله ی سازش هم حل اختلاف بین طرفین دعوی شده است و هم فصل خصومت و ایجاد و فضای مناسب برای دوستی و وداد به همین دلیل ضرب المثل حقوق فرانسه حاکی است که یک سازش بد، بهتر از یک دادرسی خوب است و یا اینکه سازش به هر نحو که باشد بهتر از دعوی است

● تشکیل ستاد پشتیبانی و برنامه ریزی شوراهای حل اختلاف استان و اشتغال کامل یکی از معاونین محاکم عمومی و انقلاب به عنوان دبیر این ستاد تفکیک این بخش از حوزه مدیریت محاکم عمومی و انقلاب و قرار گرفتن آن زیر نظر مستقیم قائم مقام استان.

● پیدا کردن منابع کمک مالی برای شوراهای بخصوص در جهت پرداخت دستمزد به اعضا و دست اندرکاران.

● تشکیل سمینار فصلی آموزشی برای اعضای شورای ها و انتقال تجربیات واحدهای موفق. توسعه کیفی:

● استقرار حوزه ها در مجتمع های شوراهای حل اختلاف در کلیه مناطق شهری تهران.

● استقرار حداقل ۲۰ حوزه شورای حل اختلاف در مجتمع های موضوع بند یک.

● استقرار حداقل ۳۰ حوزه شورای حل اختلاف به ترتیب درنواحی، محلات و مناطق شهری تهران متناسب با مؤلفه های مزبور در فرآیند کمی.

● تخصصی کردن حوزه های مزبور قطع نظر از سکوت آئین نامه اجرائی مربوطه به ۸ حوزه در راستای رسیدگی به شکایات جزائی، ۸ حوزه ۵ جهت بررسی دعاوی حقوقی و ۴ حوزه مربوط به رسیدگی به امور خانواده.

● تفکیک و درجه بندی حوزه ها از جهت رسیدگی به شکایات و دعاوی مطروحه در قالب حوزه های متصل و متصل حوزه های منفصل صرفاً اصلاح ذات البین در خصوص مرافعات کیفری و حل و فصل دعاوی و رفع خصومات به صلح و سازش می نمایند. حوزه های متصل برای ذات اصلاح البین و حل و فصل دعاوی و صلح و سازش و نهایتاً در صورت عدم حصول نتیجه صدور رأی قانونی و شرعی اقدام می نمایند.

● اطلاع رسانی همگانی به منظور تبیین رسالت ذاتی شوراها برای آحاد مردم و مسؤولین

۱۸- الف- ادامه پیگیری تثبیت جایگاه تخصصی آمار از آنجائی که یکی از وقایع مهم در دهه های اخیر در عرصه علوم تولد شیوه های جدید آماری است و بر پایه روشهای آماری ارقام گردآوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد و امروز معمولاً برنامه ریزی با ابتناء برآمار به دست آمده تنظیم می گردد اما آنچه مشاهده می شود نظام آماری مورد استفاده در دادگستری هیچ گونه کاربردی ندارد زیرا ابتدایی ترین موضوع که وجود یک فرم آماری متحدالشکل و مطابق با واقعیات موجود محاکم است وجود ندارد

آنچه مشاهده می شود نظام آماری مورد استفاده در دادگستری هیچ گونه کاربردی ندارد زیرا ابتدایی ترین موضوع که وجود یک فرم آماری متحدالشکل و مطابق با واقعیات موجود محاکم است وجود ندارد

ادامه خواهد یافت.

۳- تشکیل واحد پذیرش در واحدهای قضایی قبل از ارجاع پرونده به شعب از حیث ارشاد موارد نقص شکلی و کنترل ارجاعات.
استمرار آموزش عریضه نویسان درجهت این هدف ادامه خواهد یافت.

۲۱- الف - اقدامات رفاهی

اقدامات رفاهی تا حد ممکن استمرار خواهد یافت از جمله:
● استمرار و تا حد ممکن افزایش خدمات رفاهی کارکنان
● خدمات قابل ارائه از طریق تعاونی های مسکن و مصرف

● بهره مندی از امکانات سیاحتی - زیارتی

● برگزاری برنامه های ورزشی

● پرداخت وام

● انجام خدمات بیمه ای

● در ادامه توزیع عادلانه امکانات برای افزایش انگیزه در ابعاد امکانات سازمانی

۲۲- الف - برگزاری همایش های عمومی قضات - هر ساله دو همایش با حضور مجموعه قضات دادگستری استان برگزار می گردد که اسامی قصد داریم در هر ۶ ماه اقدام به برگزاری همایش با دعوت از مسؤولین طراز اول قوه قضائیه نموده و در همایش اول سیاست های دادگستری استان در سال ۸۳ را ابلاغ و نیمه دوم سال میزان موفقیت ها و وصول به اهداف تعیین شده ارزیابی می شود.

ب- دیدار مدیریت با همکاران و مردم

ادامه دیدار مردمی در راستای سیاست رئیس قوه قضائیه جلسات مذکور با حضور (قائم مقام رئیس کل محاکم - دادستان - رئیس تجدیدنظر - کیفری استان) هر دو هفته یکبار انجام خواهد گرفت. به منظور ارتباط مستقیم مردم با مدیران از جمله برنامه مؤکد استان رفع موانع و ارتباط مردم با مدیران واحدهای قضایی است در این راستا جهت جلوگیری از پراکندگی و استحصال همکاران و جلوگیری از تضییع وقت مراجعه همکاران و مردم و از طرفی ضرورت حضور رئیس کل دادگستری استان تهران در جلسات مختلف و متعدد در اسامی تقویم ملاقات ایشان تنظیم و به اطلاع مردم و همکاران خواهد رسید و حوزه ریاست ارجاعات ایشان را در این خصوص به صورت ویژه پیگیری می نماید.

لازم است کلیه دادگستری ها و واحدهای قضایی سراسر کشور نسبت به تشکیل واحد ارشاد و معاضدت قضایی توجه خاصی کنند و با استفاده از قضات مجرب، آگاه، متدین نسبت به این مهم اقدام نمایند

ج - ارزیابی برنامه

برنامه اجرایی سال ۱۳۸۳ در سه ماهه چهارم همان سال مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت و موارد انجام گرفته از برنامه و آثار و نتایج هر یک از آنها خواهد شد.

در اعلام اعداد و ارقام گزارش واحد مذکور مبنا و ملاک قرار گیرد.

۱۹- الف - تشکیل و تقویت دفتر حمایت از حقوق زنان و کودکان

تشکیل شعبه مخصوص جهت رسیدگی بجرایم زنان به شعبه رسیدگی به جرائم اطفال.

نظر به ضرورت ارتقاء کیفیت رسیدگی به جرایم اطفال و نوجوانان بزهکار و نیز حمایت از اطفال و نوجوانان بزه دیده و ضرورت حمایت از حقوق زنان مقرر می گردد، واحدی به عنوان «دفتر حمایت از حقوق زنان و کودکان» تحت نظر رئیس کل دادگستری استان تأسیس و نسبت به انجام امور ذیل اقدام خواهد نمود.

۱- نظارت بر روند رسیدگی به پرونده های مربوط به زنان، اطفال و نوجوانان بزهکار به ویژه در جهت تسریع در رسیدگی، صدور احکام متناسب و اهتمام به اصلاح و تربیت آنان.

۲- حمایت از زنان، اطفال و نوجوانان بزه دیده.
۳- ارتقاء کیفی آموزش قضات دادگاههای اطفال تبصره - شعب مخصوص جهت رسیدگی بجرایم زنان در دادگستری استان تشکیل خواهد شد.

۲۰- الف - تقویت واحدهای ارشاد و معاضدت قضایی و استمرار ساماندهی عریضه نویسان

۱- تقویت واحد ارشاد و معاضدت قضایی پیرو تأکید رئیس محترم قوه قضائیه در مورخ ۲۹/۶/۷۸ مبنی بر این که لازم است کلیه دادگستری ها و واحدهای قضایی

سراسر کشور نسبت به تشکیل واحد ارشاد و معاضدت قضایی توجه خاصی کنند و با استفاده از قضات مجرب، آگاه، متدین نسبت به این مهم اقدام نمایند و این که این واحدها می توانند نقش مهمی در هدایت قانونی ارباب رجوع ایفا کرده و از سرگردانی مردم و اصحاب دعاوی و نیز دوباره کاری قضات و بسیاری از کارهای غیر ضروری جلوگیری نمایند. خوشبختانه واحدهای ارشاد و معاضدت قضایی در سالهای گذشته فعال گردیده است. استمرار نظارت بر فعالیت این بخش و استفاده بیشتر از پتانسیل قانونی کانون وکلاء و واحد مشاوران ماده ۱۸۷ که اکنون به کلیه واحدهای تهران معرفی شدند استفاده خواهد شد.

۲- ساماندهی بخش عریضه نویسان با توجه به این که عریضه نویسان می توانند نقش مثبت یا منفی در هدایت قانونی ارباب رجوع ایفا نمایند سامان دهی و نظارت بر این قسمت که در سال ۸۱ شروع شده با قوت بیشتر در سال ۸۳

در یک بررسی کوتاه ملاحظه می شود اقلا چندین نوع فرم هم اکنون در دادگستری ها مورد استفاده قرار می گیرد.

عناوین جدید حقوقی و جزایی هیچ گونه جایگاهی در فرم های مورد استفاده ندارد بی نیازی از تحلیل آمار به حدی است که فرمها حتی بر اساس دادگاههای حقوقی یک و دو تکثیر شده و تنظیم می شود جای تأسف است آمار که در همه شئون قوه قضائیه از حیث امر تقنین، اجرا، پیشگیری از جرم و تهیه لوایح قضائی تأثیر غیرقابل انکاری دارد امروزه در قوه قضائیه ابتدایی ترین راه خود را با اختلاف طی می کند و هنوز برای تنظیم فرم مطابق عناوین جدید قانون در جا می زند مفروغ از این که اگر روزی خوشبین به این امر باشیم که آمار اقلاً صحیح تنظیم و تنسیق شود فعلاً به ارزیابی عملکرد شعب محاکم صرفاً به شمارش تعداد پرونده های مختومه می پردازند و فاکتوری جهت تحلیل آراء و استحکام آن و مبانی و مستندات که به اتکاء آن رأی صادر شده وجود ندارد. این که قوه قضائیه به عنوان مرجعی که منبع و مأخذ مطالب کتب عدیده و مختلف است اما تا به امروز قرار به این امر نبوده که آراء خانواده خود را به عنوان یک منبع علمی متقن گردآوری و به منصف ظهور درآورد، در هفته قوه قضائیه در همایش ها، نمونه آراء، تصمیمات برجسته علمی قضات را مطرح و تجزیه و تحلیل نماید این ضعف و کاستی اساس و ریشه آن ضعف سیستم جمع آوری اطلاعات آمار در دستگاه قضایی است واقعیت این است که پرونده های مختومه شده دارای درجات متفاوتی است بعضی پرونده های ممکن است به نحوی باشد که با یک صفحه رأی آن هم فرمی اما بعضی ممکن است حتی بیش از هزار صفحه و دهها جلسه دادگاه را به خود اختصاص دهد اما نظام آماری ما قادر به تفکیک این دویست و یا یک نگاه به هر دو نظر می کند. بدهات دارد چنانچه سیاستی شایسته در جهت کنترل رشد، شگفت آور و زاده پرونده های به دادگستری که جلوتر از نرخ رشد تورم پیش می رود در نظر گرفته نشود در آتی مشکل جدی خواهیم داشت لذا دادگستری استان تهران طی شرحی به معاونت محترم طرح و برنامه معضل موصوف را تشریح و پیشنهاد نمود که یک گره معلوم جهت استخراج عناوینی جدید و حذف عنوان ها سابق کیفری و مدنی تشکیل و نسبت به اصلاح فرم آمار اقدام که این مهم به صورت مکتوب به مسؤولین طرح و برنامه انعکاس یافته است.

در استان به منظور دستیابی به آمار در همه زمینه ها آمار دقیق پرسنل قضایی، اداری، تجهیزات، وسائل نقلیه، پرونده ها، و مقرر گردید واحد مذکور در حوزه معاونت برنامه ریزی و خدمات مدیریت همه واحدهای مربوط آخرین اطلاعات آماری خود را به واحد مذکور جهت تجزیه و تحلیل لازم و استخراج نیازها منعکس نمایند.